



**S Á M I R Á Đ Đ I**  
SAAMELAISNEUVOSTO  
SAMERÅDET  
СОЮЗ СААМОВ  
SAAMI COUNCIL

**Dohkehuvvon cealkámušat**

**Sámiid 21. Konferánsas**

**Tráantesne**

**2017**

## 1 Pronomena "son" skandinávlaš gielain

Ruožas leat mearridan geavahišgoahtit pronomena "hen", garvendihtii sohkaallái čatnon pronomeniid "han" ja "hun". Norggas leat riikkabellodagat álgán digaštallat seammá sáni geavahišgoahtit dárogielas.

Sámegiela pronomen ii earut sohkaallái. Sámiid 21. Konfereansa fállá Skandinávia gielaide geavahišgoahtit sámegiela pronomena "son", mii ii earut sohkaallái, dan sadjái go "hen". Dat livčče seammás vuogas vuohki gudnejahttit sámegielaid Skandinávia riikkain.

## 2 Oahpahus ja čuvgehus

### **Sámiid 21. Konfereansa gáibida sámeoahpahussii iešmearrideami ja váldoálbmogii čuvgehusa sámiid birra.**

Sámiid 21. Konfereansa muittuha, ahte vuoigatvuohta gillii ja kultuvrralaš árbái lea dehálaš oassi olbmo psyhkalaš ja fysalaš dearvvašvuođas. Skuvla lea nana fápmu servodaga huksemis ja skuvllas ja skuvlejumis lea váldi. Dávjá dát váldi lea geavahuvvon sápmelaččaid vuostá ja mánggat sámit leat skuvllaid doaimmaid bokte massán gielaset ja kultuvrraset.

Oahpahus guoskkaha buot eallima surggiid ja das leat hui viiddis váikkuhusat. Dálá dilis sápmelaččain sáhttet leat identitehtaváttisvuođat iešguđet sivaid dihte. Oahpahus galgá nannet Sámi álbmoga iešdovdu. Sámit galget beassat oahppat iežaset historjjá birra iežaset perspektiivvas ja sániin.

Vuoi sámi álbmot sáhtta eallit ja ovdánit, de galgá sámemánáin, orrunbáikkis fuolakeahtta, leat riekti sámevielat árabajásgeassimii ja oahpahussii. Oahpahusa vuođđun galget leat sámi árvvut ja árbevierut. Sámemánáid oahpahusa galgá láchit nu, ahte dat addá vejolašvuođa searvat iežaset bearraša ja soga árbevirolaš bargguide.

Sámit leat dovddastuvvon álgoálbmogin Suoma, Ruota ja Norgga vuođđolágain. Sámekonfereansa fuomášuhtta ahte dán stáhtain lea geatnegasvuohta oahpahit ja juohkit rivttes dieđu sápmelaččaid birra váldoservodahkii. Dálá dilis váldoálbmogiid diehtemeahttunvuohta sámiid ja sámiid historjjá birra váikkuha sin mearrádusaide mat gusket sámiide ja sámiid eallimii. Diehtemeahttunvuohta maiddá dagaha vaššiságaid, mat váikkuhit eandalii ge sámemánáid- ja nuoraid iešdovdui ja identitehtii. Sámemánáin- ja nuorain lea vuoigatvuohta eallit ja bajásšaddat oadjebas birrasis. Dát lea maid veahkin rievdadit guottuid positiivalažžan ja ráddjet vaššiságaid sámiid ja eará unnitlogu álbmogiid vuostá.

Sámeoahpahusa ollušuvvamis leat mánggat čuolmmat: oahppomateriálavátni, unnán oahpaheadjit, dárbu oahpaheddjiid lasseskuvlejupmái ja oahppoplánat, mat eai vuhtiiváldde sámeoahpahusa iešvuođaid ja dárbbuid. Hástalussan resurssaid jierpmálaš geavaheamis lea dat go sámeoahpahus doaimmá iešguđege riikka oahpahusvuogádaga mielde.

Nannen ja ovddidan dihte sámeoahpahusa sajádaga ávžžuha Sámiid 21. Konfereansa ahte sámedikkit ja stáhtat ovddidit oktasaš olles Sámi oahppoplána ja oktasaš oahppomateriálaid olles Sámi oahpahusdárbbuide ja dainna lágiin lasihit sámiid iešmearrideami oahpahussuorggis.

### **3 Solidaritehta Standing Rock Sioux Tribe:n**

#### **Solidaritehta Standing Rock Sioux Tribe:n**

Sámiid 21. Konfereansa doarju nannosit Standing Rock Sioux Tribe sin rahčamušaid Dakota Access Pipeline, dahje Black Snake, vuostá mii uhkida olmmošvuoigatvuođaid ja čielgasit rihkku ON álgoálbmotjulggaštusa.

Lakota, Dakota ja Nakota álbmogiid rahčamušat várjalit eatnamiid ja čáziid lea boktán lihkadusa mii lea olahan miehtá máilmmi, ja sámi álbmot dán bokte duođašta ahte váldá oasi lihkadusas. Árberievtit ja traktáhtat mat leat dáhkkon álgoálbmogiiguin Turtle Islandas fertejit gudnejahttojuvvot Ovttastuvvon Amerihkálaš Stáhtaid bealis. Ovttastuvvon Amerihkálaš Stáhtaid eiseválddit fertejit olmmošrivttiid árvvusatnit ja bissehit Dakota Access Pipeline huksema.

#### **Solidarity with the Standing Rock Sioux Tribe**

The 21. Saami Conference strongly supports the Standing Rock Sioux Tribe in their struggles against The Dakota Access Pipeline, Black Snake, which is in violation of Human Rights, including the United Nations Declaration of the Rights of Indigenous Peoples.

The struggles of the Lakota, Dakota and Nakota peoples to protect their land and waters have awakened a worldwide movement, and the Sámi people hereby confirm its strong support of their cause. The ancestral rights of - and the treaties made with the Indigenous Nations on Turtle Island have to be honored by the United States of America. The Government of the United States of America must respect basic human rights and stop the Dakota Access Pipeline.

## **4 Tilslutning til erklæring fra Samhandlingskonferansen for reindrift, Tråante 7.-8. februar 2017**

**Samenes 21. Konferanse slutter seg til følgende erklæring vedtatt av Renägarförbundet, Norske Reindriftssamers Landsforbund, Svenska Samernas Riksförbund og Suomen Boazosámit rs under Samhandlingskonferansen for reindrift, arrangert i Tråante 7.-8. februar 2017:**

Vi samer eier retten til å bestemme over vår sosiale og kulturelle utvikling.

Understreker at reindrifftsamene gjennom bruk av sine tradisjonelle beiteområder fra uminnelige tider har utviklet en levende kultur som er i stadig utvikling, og som er særegen for det reindrifftsamiske folk;

Understreker at statene er forpliktet til å sikre at reindrifftsamenes rettigheter og retten til å utvikle sin næring er i samsvar med internasjonale rettsregler;

Understreker at statene er forpliktet til å sikre at framtidige generasjoner har mulighet til å drive med sin tradisjonelle næring;

Legger til grunn at reindriften er en tradisjonell næringsvirksomhet og hvor utnyttelsen av næringens landområder og naturressurser utgjør en vesentlig del av den samlede samiske kultur og identitet;

Legger til grunn at reindrifftsamenes rett til selvbestemmelse er i samsvar med folkerettens regler, slik det er nedfelt i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, FNs Urfolkserklæring og sluttdokumentet fra Verdenskonferanse for urfolk 2014;

Legger til grunn at reindrifftsamenes selvbestemmelsesrett gir rett til fritt å kunne råde over sitt livsgrunnlag og sine naturressurser, og skal ikke under noen omstendigheter fratras beitearealer som er nødvendig for å sikre reindriftens eksistensgrunnlag;

Legger til grunn at reindrifftsamene, i kraft av ILO-konvensjonen nr. 169 og FNs urfolkserklæring, har rett til aktiv deltakelse i avgjørelser som har betydning for dem, og deltakelsen må være effektiv på en slik måte at den har innvirket på avgjørelsens innhold;

Legger til grunn at statene ved sitt vedtak av FNs Urfolkserklæring og sluttdokumentet fra Verdenskonferanse for urfolk 2014 har forpliktet seg til å innhente et fritt og forhåndsinformert samtykke ved planer som berører reindrifftsutøvere eller deres landområder. Dette prinsippet skal implementeres i statlig, regional og kommunal virksomhet som berører reindriften og næringens arealbruk;

Legger til grunn at samene som ett urfolk er anerkjent i konstitusjonen til Den Europeiske Union, og hvor reindrifftsamene har rett til å utøve sin kultur, næringsvirksomhet og utvikle sitt samfunnsliv på tvers av landegrensene;

Understreker at reindrifsamene har rett til aktivt delta i arbeidet med å sikre en bærekraftig og langsiktig forvaltning og utvikling på grunnlag av deres tradisjonelle kunnskaper, slik det er nedfelt i FNs konvensjon om biologisk mangfold;

#### **Land- og naturressurser og retten til selvbestemmelse**

- Reindrifsamene har gjennom sin tradisjonelle bruk av land- og naturressurser, opparbeidet eierskap og bruksrett til sine landområder. Disse rettighetene må anerkjennes og respekteres ved alle planprosesser som vil medføre tap av beiteland innenfor samiske områder.
- Reindrifsamene har rett til fritt å bestemme over sine land- og naturressurser, og statene er forpliktet til å iverksette tiltak som fullt ut sikrer samisk selvbestemmelse innenfor disse områdene.
- Statene skal innhente reindrifsamenes frie og forhåndsinformerte samtykke før det vedtas og gjennomføres lovgivning og administrative tiltak som kan påvirke dem.
- Statene skal innhente reindrifsamenes frie og forhåndsinformerte samtykke ved alle prosjekter som berører deres land- og naturressurser.
- Statene må snarlig igangsette arbeidet med implementering av prinsippet om reindrifsamenes rett til et fritt og forhåndsinformert samtykke.

#### **Forvaltning av rovvilt**

- Reindrifsamene har, inntil denne muligheten ble fratatt de, levd i sameksistens med rovvilt og forvaltet bestandene uten at det har svekket rovviltets evne til reproduksjon.
- Reindrifssamene har aldri akseptert at muligheten til å regulere rovviltbestandene er fjernet.
- Statene er i kraft av Biomangfoldkonvensjonen forpliktet til å involvere reindrifsamene i nasjonal rovviltforvaltning og hvor reindrifens tradisjonelle kunnskaper – árbediehtu - skal legges til grunn som en del av kunnskapsgrunnlaget for forvaltningen.
- Statene har gjennom sluttdokumentet fra 2014 forpliktet seg til å respektere urfolks tradisjonelle kunnskaper, herunder bidrag til økosystemforvaltning og bærekraftig utvikling.

## 5 Cealkámuš Deanu čázádaga soahpamuševttohusa birra

**Sámiid 21. konfereansa gáibida sámi Norgga ja Suoma ráđđehusaid hilgut Deanu soahpamuševttohusa ja álggahit ođđa ráđđádallamiid báikkálaš dásis gárvet ođđa soahpamuša.**

Norgga ja Suoma ráđđehusat leat gárvvistan soahpamuševttohusa Deanu guolásteami birra jagis 2016. Soahpamuša ulbmilin lea váikkuhit dasa ahte Deanu čázádaga guollemáddodagat hálddašuvvojit ekologalaččat, ekonomalaččat ja sosiálalaččat suvdilis vuogi mielde nu, ahte čázádaga luossabuvttadankapasitehta ávkástallojuvvo ja ahte guollemáddodagaid mánggabealatvuotta dorvvastuvvo. Ráđđádallamiin sámi ovddasteaddjit vuostálaste soahpamuša, go sámi oainnut eai váldon vuhtii.

Soahpamuša mielde galgá bivddu geahpedit - árbevirolaš sámi bivdu geahpeduvvo sullii 80 % dan botta go turisttaid bivdu ii geahpeduvvo eará go sullii 30 %. Dasa lassin soahpamuš addá Suoma bealde ođđa vuoigatvuodaid olgobáikegottálaččaide ja váldá eret vuoigatvuodaid sápmelaččaid olgobáikegottálaš árbbolaččain nu, ahte giel dá sin árbevirolaš bivddu. Danin lea Deanuleagi sámeservodat čájehan nana vuostehágu soahpamuševttohussii.

Soahpamuševttohus rihkku roavvásit Deanuleagi sápmelaččaid vuodđorivttiid, ee. ealáhusaid, gielalaš ja kultur- ja árbemáhtu dáfus, mat ee. ILO-169 soahpamušas ja eamiálbmotjulggaštusas dovddastuvvojit. Soahpamuševttohus rihkku maid Deanuleagi sápmelaččaid olmmošvuoigatvuodaid kollektiivvalaččat atnit giela, eallit kultuvramet mielde ja doalahit ja ovddidit daid boahttevaš buolvvaide.

*Buot min kultuvramet vuodđu lea eanan eadnáme ja beaivi áhččáme árbi – Sámi eatnamat ja čázit ja buot heakkalaččat. Luođu buriid ávkástallama haga láhppit árbedieđu ja máhtu ja eat nagot šat eallit olmmožin – sápmelažžan.*

## 5 Statement on Tana fishery draft agreement

**21. Saami Conference demands the governments of Norway and Finland to reject Tana fishery draft agreement and to start new negotiations on local level to draft a new agreement.**

In 2016 the Governments of Norway and Finland drafted a proposal for Tana fishery agreement. The aim of the agreement is to regulate the Tana River system salmon stocks in an ecological, economical and socially sustainable way. It also aims to increase possibility to exploit the fishing stock sustainably and to safeguard the diversity of the salmon stocks. The saami representatives opposed the draft agreement, because saami interests were not taken into account.

The accordance with the draft agreement the fishing in Tana river shall be reduced – approximately 80 % of the traditional Saami fishing is reduced while tourist fishing licenses

are reduced with only 30 %. In addition the draft agreement gives new rights in the Finnish side of the border to non-locals (cabin owners) and takes away the rights from those Saami with roots in Utsjoki but who live outside of Utsjoki municipality today. That is why the Saami community of the Tana valley has strongly opposed the draft agreement.

The draft agreement violates fundamental rights of the Saami in Tana valley: for example regarding livelihoods, linguistically and with regards to cultural and traditional knowledge. These rights are recognized in the ILO Convention 169 and the UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples. The draft agreement also violates the collective human rights of the Saami in Tana valley; the opportunity to use our language, to practice our culture; and to sustain and develop these for the next generations.

*The basis of our culture is inherited from the mother earth and sun, our father - Sámi lands and waters and all beings. Without a sustainable way of exploiting nature we loose our traditional knowledge and skills, and we are not able to live good life as humans, as Sámi.*



## **6 Cultural appropriation**

The 21st Saami Conference strongly encourages those entrepreneurs who themselves use or make others to use the Sami costume to stop this activity. They should let the Saami people define the forms and limits of using the elements of saami culture in tourism.

The 21st Saami Conference encourages the states to adopt acts concerning use of traditional saami dresses and symbols. This should be done in cooperation with the Saami people. Using of traditional saami clothes and symbols without permission from the Saami people should be considered as disrespect to our heritage.

## **7 Self determination for saami reindeer herding**

**Reindeer herding is a fundamental part of saami culture and as such a central factor in maintaining and developing saami language, culture and way of life. Saami reindeer herding is a distinct cultural livelihood and we demand, that the self-determination of saami reindeer herding must be respected. Saami reindeer herders as part of the Saami people must have the right to self-determination.**

In Finland the right to practice reindeer herding is not exclusively reserved for Saami people. The Finnish Reindeer Husbandry act does not recognize reindeer herding as a special saami livelihood. When drafting new Metsähallitus (Finnish State Forest Enterprise) act, the state of Finland did not meet the negotiation obligation obliged by Finnish Reindeer Husbandry Act. According to paragraph 53 of the Finnish Reindeer Husbandry Act, the state is obliged to negotiate with representatives of the reindeer herding district concerned. The new Metsähallitus act was approved despite the opposing reactions by the saami reindeer herding districts, Saami Parliament and Saami Council.

Saami reindeer herding includes some special characteristics like; open range reindeer herding, ancient organisational units, e.g. siidas and family-based inherited reindeer earmark system. The Finnish Reindeer Husbandry Act does not recognize these characteristics. The Supreme Administrative Court of Finland recently granted reindeer ear marks for Finnish members of reindeer herding district against the saami-led reindeer herding district's own will and decisions. This decision bypassed Sámi reindeer herding customary law, practices and expertise.

## 8 Ráfi leat sápmelaš

Sámiin lea riekti eallit vaššiságaid haga. Sámiid 21. Konfereansa gáibida ahte mii sámit oažžut eallit iežamet kultuvrra mielde ja ahte mii oažžut ráfis ovddidit dan dego mii ieža mearridit.

Ipmirdeapmi gáibida rivttes dieđu. Vuodđoskuvlejumis váilu diehtu sámiid birra, mii dagaha ovdagáttuid, boasttudieđuid ja vaššiságaid. Sámit gártet geavahit ollu áiggi ja resurssaid boasttudieđuid divvumii ja gártet bealuštit iežaset lehkima olmmožin.

Sámiid 21. Konfereansa ii dohkket vaššiságaid sápmelaččaid birra, ja gáibida ahte stáhtat giddejit erenoamáš fuomášumi vaššiságaid heaittiheapmái. Vuoi almmolaš vuoigŋa sámiid guovdu nuppástuvvá, olbmot dárbbasit ovdagovaid láhttemii. Sámiid 21. Konfereansa deattuha, ahte stáhtaid ovddasvástádussan lea muittuhit ja ávžžuhit ahte politihkkárat, eiseválddit ja virgealbmát váldet vuosttamuš lávkkid dás ja nu leat earáide buori ovdamearkan.

## 9 Gollegiella

Eftersom samiskan är ett naturligt arbets- och samtalspråk för många är det av yttersta vikt att det bibehålls och förstärks samt att än fler kan använda samiskan naturligt i sin yrkesutövning och i andra sammanhang. Samiskan skall vara en självklarhet från första till sista andetaget.

Staterna ska motivera att läsa samiska och ge fördelar till dem som läser samiska.

Samernas 21. Konferens ber Samerådet arbeta aktivt för att stärka det samiska språkarbetet.

## 9 Gollegiella

Sámegiella lea ollusiidda lunddolaš bargo- ja hállangiellan. Danin lea erenoamáš dehálaš ahte dat seilluhuvvo ja nannejuvvo ja ahte eambbosat sáhttet lunddolaččat geavahit sámegiela bargooktavuođain ja eará oktavuodain. Sámegiella galgá leat diehttelas áššin riegádeamis gitta jápmimii.

Ráđđehus galgá movttiidahttit lohkat sámegiela ja addit ovdamuni daidda geat lohket sámegiela.

Sámiid 21. Konfereansa bivdá Sámiráđi aktiivvalaččat bargat sámegiela giellabarggu nannemiin.

## 10 Dutkanetihkka

Sámi guoski dutkamušdiehtu lea ávkin sihke sápmelaččaide ja váldoservodahkii ja ovddida buori ovttasbarggu. Sápmelaččaid iešmearridanvuoigatvuođa ollašuvvama galgá goittot nannet dutkanbarggu ja sápmelaččaid guoskevaš dieđu buvttadeamis. Dat, ahte diehtagis gudnejahttojuvvo sápmelaččaid vuoigatvuohta iešmearrideapmái, ii mearkkaš diehtaga friijavuođa ráddjema. Sámiid dutkama guoski ehtalaš njuolggadusaid dárkkuhussan lea loktet sápmelaččaid dutkamuša objeavttas sajádagas aktiiva doaibmin, mat meroštallet makkár dutkamuš lea relevánta ja dárbbalaš sámi servodahkii.

Sápmelaččain galgá leat vejolašvuohta meroštallat iežas árvvuid vuođul makkár dutkandárbbut sámiservodagas leat ja váikkuhit dutkamušaid ruhtadeapmái. Sápmelaččain lea vuoigatvuohta meroštallat daid ehtalaš prinsihpaid mat gusket sámedutkamii, ja universitehtat ja dutkanlágádusat galget fuolahit ahte sin dutkanprošeavttat ja ovttaskas dutkit čuvvot daid sin dutkandoaimmain. Oktasaš ehtalaš vuođđojurdagat dagašedje vejolažžan dutkaninstitušuvnnaide hukset dieđu buvttadeami praksisiid materiála čoaggimii, gieđahallamii, seailluheapmái ja arkiveremii, mat dorvvastit sápmelaš ovttaskas olbmo ja kollektiivvalaš vuoigatvuođaid ollašuvvama. Dát buoridivččii sápmelaččaid váikkuhanvejolašvuođaid sidjiide guoskevaš dieđu buvttadeamis ja dieđu máhcaheamis ruovttoluotta dohko gos dat leat čoggojuvvon ja ná veahkehivččii sin hukset luohttámuša dieđamáilbmái.

Sápmelaččaide guoskevaš dieđalaš dutkamuša - Sámedutkamuša várás galgá vuođđudit oktasaš davviriikalaš sámedutkamuša ehtalaš lávdegotti, mas lea viiddis ovddastus sámeservodagas ja dain universitehtain, mat dahket sámedutkamuša. Lávdegoddi galgá meroštallat sámedutkamuša dutkandárbbuid ja bagadit oppalaččat ja oktasaččat sámedutkamuša guoski gažaldagain.

Ehtalaš njuolggadusat gusket buot dieđasurggiide ja dutkaninstitušuvnnaide, maiddáii sápmelaš ja sámeservoša olggobealde boahtán dutkiide geaid dutkamuš juoga nu láhkai guoská sápmelaččaide, sámevuolluide, historjái, gielaide, kultuvrii dahje eallinvuohkáii. Universitehtat galget ráhkadit ehtalaš njuolggadusaid ovttas sámeservodagain. Guhkes áigge mihttomearrin galgá leat dutkanehtalaš oktasaš davviriikalaš lávdegoddi, mas lea ovddastus viidát sámeservodagas ja mii dihkáda oktasaš bálgá dutkandárbbuin.

## **11 Rätten till att förvalta resultaten av historisk forskning**

Resolution angående förvaltningsrätt över samiska fornlämningar, kvarlevor, forskningsmaterial och -resultat samt media som tillkommit under samerelaterad forskning.

Idag förvaltas historiskt forskningsresultat i stor grad i majoritetssamhällets forskningsinstitut och muséer. Mest uppmärksammat är de rasbiologiska samlingarna som finns i Uppsala och på andra ställen.

Med "historiska forskningsresultat" avses i denna text fornlämningar, material, forskningsresultat och fotografier och annan media samt obehandlad och behandlad forskningsdata.

Samernas 21. Konferens kräver att samiska folket får full förvaltningsrätt över dessa historiska forskningsresultat som har relation till våra förfäder. Museer och forskningsinstitutioner ska innan utgrävning av historiska samiska gravplatser inhämta samtycke av det samiska folket.

## 12 Civilsamhället

Elsa Laula Renberg arbetade för att organisera och ena samerna. I hennes anda har samer organiserat sig ända sedan 1917 i olika former och avsikter, och idag finns det samiska lokalföreningar och samiska kulturinstitutioner både innanför och utanför Sápmi. Sameföreningarna förvaltar den samiska kulturen, identiteten och gemenskapen där det både finns och inte finns samiska lokalsamhällen. Sameföreningarna skapar också ett naturligt socialt sammanhang för samer och erbjuder vitalisering och revitalisering i språk, traditionell kunskap och ny kunskap. Det civila samhället: sameföreningar, riksorganisationer, kulturinstitutioner och utbildnings- och kulturcentra är en central del i det samiska samhällslivet som hela tiden skapar den samiska nutidshistorien och tillgängliggör alla kulturella uttryck som finns i den rika samiska kulturen.

Inte alla dessa samiska organiserade sammanslutningar mår bra, mycket på grund av ekonomiska förhållanden. De ekonomiska ramarna räcker inte till för att utgöra den viktiga plattform som de är, och som gör det samiska samhället.

Av den anledningen ska:

- Samernas 21. Konferens bekräfta sameföreningarnas historiska och nuvarande betydelse för alla samer till minnet av Elsa Laula Renberg.
- Samernas 21. Konferens åta sig att uttala den betydelse som sameföreningarna har haft för att stärka den samiska gemenskapen och förvalta den samiska kulturen för tusentals samer.
- Samernas 21. Konferens rikta kritik mot staterna att det samiska civilsamhället med alla dess föreningar, organisationer och institutioner inte erhåller tillräckliga ekonomiska möjligheter för att fylla sina viktiga uppgifter och som roll i det civila samiska samhället i Sápmi.

## 13 Skogsbruk i Sápmi

Bevakning och uppmärksammande av skogsskövlingen i Sápmi

Skogarna i Sápmi har varit i storskaligt bruk sedan Elsa Laula Renbergs tider. De senaste decennierna har de industriella och storskaliga skogsbruksåtgärderna ökat markant och inom staterna sker ett allt större uttag ur skogarna. I samiska renskötselområdet breder kalhyggerna ut sig i allt större utsträckning. När markerna avverkas försvinner många samiska lämningar och spår, markmiljön påverkas och de sociala och kulturella värdena som markerna bär går om intet, liksom förutsättningar för en naturlig balans för djur och växter.

Därför ber Samernas 21. Konferens Samerådet om att bevaka aktivt skeenden som rör skogsavverkningarna i Sápmi för att säkerställa att samiska näringar samt ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella värden inte hotas.